Kristianstads kommun

Åtgärdsförslag 2026

Barn- och utbildningsförvaltningen

Innehåll

1. Åtgärdsförslag 2026 3
2. Begreppsdefinitioner: 3
3. Geografisk indelning 4
   - 3.1. Skolskjutsområde 5
   - 3.2. Kapacitet 5
4. Utgångspunkt för åtgärdsförslag 2026 5
   - 4.1. Barngruppers storlek 6
   - I takt med att barnkullarna minskar ska förutsättningarna för mindre barngrupper i förskolan successivt prövas, i syfte att stärka verksamhetens kvalitet och ge goda förutsättningar för varje barns utveckling och lärande 6
   - 4.2. Profilklass 6
   - 4.3. Stadieförändringar 6
5. Presentation av åtgärdsförslag per geografiskt område 6
6. Arkelstorp med omnejd 7
   - Åtgärdsförslag: 7
7. Degeberga med omnejd 8
   - Åtgärdsförslag för området: 8
8. Fjälkinge med omnejd 9
   - Åtgärdsförslag: 9
9. FÖP Kristianstad med omnejd 10
   - Åtgärdsförslag 11
10. Tollarp med omnejd 14
    - Åtgärdsförslag 14
11. Åhus med omnejd 15
    - Åtgärdsförslag: 15
12. Önnestad med omnejd 16
    - Åtgärdsförslag: 16
13. Sammanfattning föreslagna åtgärder 17
    - 13.1. Åtgärdsförslag inom förskola 17
    - 13.2. Åtgärdsförslag inom grundskola 17
    - 13.3. Beräknade besparingar efter föreslagna åtgärder 18
14. Rekommendation och genomförande 18
15. Vad behöver vi lösa utifrån åtgärdsförslagen 18
    - 15.1. Skolskjuts, förändrade skolskjutsområden 18
    - 15.2. Utemiljö, förändring utifrån ny stadieindelning 18
    - 15.3. Varför beslut är angeläget i oktober 2026 19

1. Åtgärdsförslag 2026

I arbetet med att ta fram underlag för uppdraget har vi haft tre fokusområden: kvalitet, likvärdighet och helhet. Den strategiska planen bygger utifrån det på ett antal vägledande principer. Kvalitet ska prioriteras före struktur, likvärdighet före geografi, tidig anpassning före sen anpassning och helhet före enskild verksamhet. Dessa principer ska vara vägledande vid dialog kring åtgärdsförslag och ska vara vägledande i framtida beslut om organisation, dimensionering och resursfördelning.

De föreslagna åtgärderna bygger på en samlad bedömning av bland annat barn- och elevunderlag, fyllnadsgrad, lokalutnyttjande, ekonomi, kompetensförsörjning, resvägar, sociala konsekvenser och barnets bästa.

Nedan följer åtgärdsförslag per basort + FÖP (fördjupad översiktsplan) Kristianstad. Om inget annat anges är det förslag som kräver politiskt beslut. Även beslut som ligger i tjänstemannaorganisationens mandat presenteras för att ge en helhetsbild av det föreslagna åtgärdspaketet. Det kan röra sig om förändring av stadieindelning eller etablering av integrerad anpassad grundskola.

2. Begreppsdefinitioner:

Avveckla: verksamheten avslutas och barn- och utbildningsförvaltningen slutar att hyra lokalen.
Stadieförändring: vilka årskurser som har undervisning på enheten förändras för att skapa bättre delningstal alternativt bereda plats för anpassad grundskola.
Delningstal: hur många elever det blir per årskull och därmed hur många/ hur stora klasser det blir. Detta anger sedan hur många paralleller som brukas.

Kapacitet är något som skapat stor begreppsförvirring inom förvaltningen varpå en definition tagits fram:
Lokalkapacitet: hur många barn/elever som ryms i lokalerna (t.ex. en skola med en parallell i årskurs F-9 med 28 elever per klassrum ger lokalkapacitet på 280 elever på skolan). Det finns förutsättningar och olikheter i våra olika skollokaler varpå siffran endast ska ses som ett beräkningsunderlag som utgörs av ett snitt av våra lokalers kapacitet, för att räkna fram överkapacitet.

Verksamhetskapacitet: hur många barn/elever verksamhetschef väljer att ta emot inför varje läsår. Denna siffra kan variera och skilja sig från lokalkapaciteten för att hantera t.ex. särskilda behov, delningstal samt

inflyttningar (t.ex. har två närliggande enheter med vardera två paralleller svåra delningstal inför ett läsår, verksamhetschef sänker därför verksamhetskapaciteten till en parallell på den ena skolan för att fylla tre klasser).

A-form: Elever från enbart *en* årskurs går i samma klass.
B-form: Elever från *två* olika årskurser går i samma klass (t.ex. en F-1-klass).
C-form: Elever från *tre eller fler* årskurser (t.ex. årskurs 1, 2 och 3) delar samma klassrum och undervisas tillsammans av samma lärare. Det kallas även för åldersintegrerad undervisning.

3. Geografisk indelning

Åtgärdsförslagen utgår ifrån olika geografiska områden, nämligen kommunens sex olika basorter samt FÖP-område Kristianstad. Kristianstads kommuns sex basorter är Arkelstorp, Degeberga, Fjälkinge, Tollarp, Åhus och Önnestad. Dessa orter ska fungera som servicenoder för sina omkringliggande områden och ska erbjuda ett brett utbud av kommunal service, som exempelvis vård, skola och omsorg.

- Arkelstorp med omnejd
- Degeberga med omnejd
- Fjälkinge med omnejd
- FÖP-område Kristianstad med omnejd
- Tollarp med omnejd
- Åhus med omnejd
- Önnestad med omnejd
- Arkelstorp
- Fjälkinge
- Önnestad

Tidigt i processen konstaterades att Arkelstorp, Fjälkinge och Önnestad inte berörs i åtgärdsförslag för 2026. Detta på grund av att det i dagsläget antingen inte finns tillräcklig överkapacitet för att åtgärder ska kunna bli möjliga. Förvaltningen kommer enligt rutin att följa befolkningsutvecklingen och födelsetalen för att fånga upp om/när det behöver göras åtgärder.

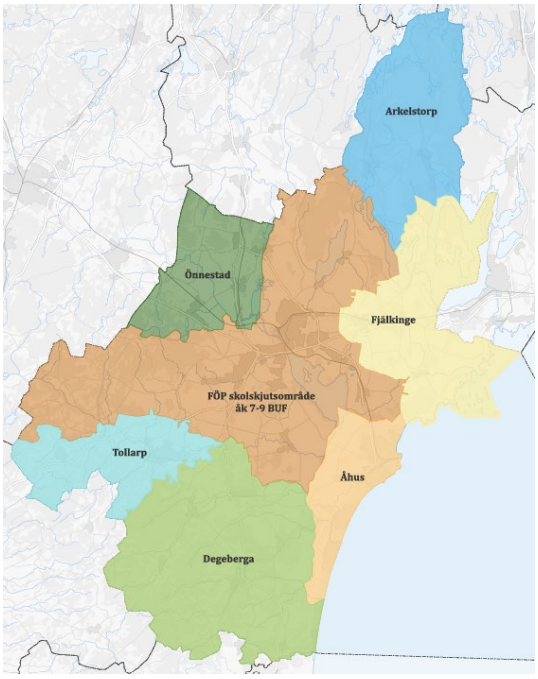

3.1. Skolskjutsområde

För att täcka in samtliga delar av kommunen kommer ovan områden att presenteras med omnejd enligt den karta som visas vid varje områdesavsnitt i planen. En del av årskurs F-6 skolorna utanför FÖP-område Kristianstad går i skolor årskurs 7–9 inom FÖP-område Kristianstad. Österslöv, Fjälkestad, G. Köpinge och Rinkaby tillhör inte FÖP-område Kristianstad. Däremot tillhör dessa områden skolskjutsområden 7–9 och går högstadiet i skolor inom FÖP-område Kristianstad. Ett exempel på detta är Fjälkestad skola (utanför FÖP-område Kristianstad) för årskurs 4–6 som är anvisade till högstadiet på Fröknegårdskolan (innanför FÖP-område Kristianstad).

3.2. Kapacitet

En bedömning av kapaciteten görs dels inom samtliga områden för sig, men även på helheten. Omfattning av överkapaciteten kan variera från några lediga platser per klass till att hela klasser är tomma. En konsekvens av den lokalmässiga överkapaciteten är att antalet möjliga paralleller inte nyttjas. Kapaciteten sätts sedan totalt sett i förhållande till behovet, för respektive område.

4. Utgångspunkt för åtgärdsförslag 2026

När utgångspunkten är överkapacitet kan en väg vara att titta på lösningar som handlar om att enheter avvecklas. Uppdragets ledord: kvalitet, likvärdighet och helhet visar vägen för andra möjligheter.

4.1. Barngruppers storlek

I takt med att barnkullarna minskar ska förutsättningarna för mindre barngrupper i förskolan successivt prövas, i syfte att stärka verksamhetens kvalitet och ge goda förutsättningar för varje barns utveckling och lärande.

4.2. Profilklass

Huvudmannen föreslås fatta beslut om att endast bedriva profilklass på högstadium. Syftet är att dels komma ifrån selektering vid 10 års ålder men också för att möjliggöra utrymme att etablera integrerad anpassad skola samt förändrad stadieindelning.

4.3. Stadieförändringar

I sitt mandat som verksamhetschef inom grundskolan kommer beslut att fattas som rör att ändra stadieindelningar på grundskolor inom FÖP-området. Möjligheten för detta öppnas dock i flera fall upp av politiska beslut om avveckling och profiler. De är således inte genomförbara i sin helhet förrän politiska beslut är fattade. Syftet är att skapa bättre delningstal och fyllnadsgrad på våra enheter.

5. Presentation av åtgärdsförslag per geografiskt område

Nedan följer presentation, per geografiskt område med omnejd (enligt beskrivning ovan), av de kortsiktiga åtgärdsförslagen. De förändringar som föreslås beslutas under hösten 2026 föreslås samtliga genomföras inför läsårsstarten hösten 2027. De är märkta ”HT27”.

6. Arkelstorp med omnejd

Förutsättningar förskola:

- Arkelstorps förskola 6 avd. (1 vilande)
- En fristående förskola i området

Kapacitet: 131 platser
Beläggning: 105 barn (260915)
Överkapacitet: 26 platser

Förutsättningar grundskola:

- Spängerskolan F-9

Kapacitet: 280 platser
Beläggning: 249 elever (260915)
Överkapacitet: 31 platser

Kommunfullmäktige har fattat beslut om att det ska finnas en grundskola med årskurs F-9 i Arkelstorp. Investeringsprojekt är därav pågående på Spängerskolan.

Befolkningsutvecklingen behöver följas och eventuella konsekvenser tas om hand löpande.

Åtgärdsförslag:

Inga åtgärder aktuella i dagsläget.

7. Degeberga med omnejd

Förutsättningar förskola:

- Backsläntens förskola 4 avd.
- Bjerevångens förskola 2 avd. (1 vilande)
- Kalvalyckans förskola 2 avd. (1 vilande)
- Huaröds förskola 1 avd.
- Tre fristående förskolor i området

Kapacitet: 263 platser
Beläggning: 190 barn (260915)
Överkapacitet: 73 platser

Förutsättningar grundskola:

- F-9 skola i Degeberga,
- F-6 skola i Everöd
- F-3 i Vittskövle

Kapacitet: 655 platser
Beläggning: 468 elever (260915)
Överkapacitet: 187 platser

Befolkningsutvecklingen behöver följas och eventuella konsekvenser tas om hand löpande.

Åtgärdsförslag för området:

Inga åtgärder aktuella i dagsläget.

8. Fjälkinge med omnejd

Förutsättningar förskola:

- Kulladals förskola 6 avd.
- Kiaby förskola 3 avd.
- Tre fristående förskolor i området

Kapacitet: 251 platser
Beläggning: 183 barn (260915)
Överkapacitet: 68 platser

Förutsättningar grundskola:

- Fjälkinge skola årskurs F-9
- Kiaby skola årskurs F-6
- En fristående grundskola i området

Kapacitet: 799 platser
Beläggning: 637 elever (260915)
Överkapacitet: 162 platser

Kapacitet: överkapacitet finns i området.

Befolkningsutvecklingen behöver följas och eventuella konsekvenser tas om hand löpande.

Åtgärdsförslag:

Inga åtgärder aktuella i dagsläget.

9. FÖP Kristianstad med omnejd

Förutsättningar förskola:
Centrala Kristianstad

- Allö 4 avd.
- Österäng 4 avd. (1 vilande)
- Sjögården 5 avd. (1 vilande)
- Björket 4 avd.
- Månsagården 6 avd. (1 vilande)
- Paletten 5 avd.
- Ängsgården 8 avd.
- Central 4 avd. (1 vilande)
- Uddegården 4 avd. (1 vilande)
- Oxhagen 4 avd.

Vä/Öllsjö

- Öllsjögård 2 avd.
- Kärnhuset 2 avd.
- Öllsjö 5 avd.
- Vä 8 avd.
- Skogsgläntan 3 avd.
- Tallbacken 4 avd.

Helgedal m.fl.

- Svalan 5 avd. (1 vilande)
- Slättängen 5 avd. (1 vilande)
- Helgedal 4 avd.

Näsby

- Berga 8 avd. (2 vilande)
- Hjärtebacke 8 avd. (1 vilande)
- Tvedegård 8 avd. (2 vilande)

Viby

- Ängslyckan 5 avd.

Rinkaby

- Femöringen 1 avd.

Österslöv

- Kämpastället 4 avd.

Gärds Köpinge

- Dahlgården 5 avd. (1 vilande)

13 fristående förskolor i FÖP Kristianstad.

Kapacitet: 2226 platser
Beläggning: 1666 barn (260915)
Överkapacitet: 770 platser

Förutsättningar grundskola:
Centrala Kristianstad

- Park F-6
- Central F-6
- Kulltorp F-6
- Hammar F-3
- Milner 4-9
- Nosaby 4-9
- Allö 7-9

Vä/Öllsjö

- Vä F-9
- Öllsjö F-9

Helgedal mfl.

- Helgedal F-6
- Slättäng F-9

Näsby

- Lingenäs F-6
- Fröknegård 4-9

Viby

- F-6

Rinkaby

- F-6

Fjälkestad och Österslöv

- Fjälkestad 4-6
- Österslöv F-3

Gärds Köpinge

- Köpinge F-6

Fyra fristående grundskolor i FÖP Kristianstad.

Kapacitet: 7104 platser
Beläggning: 5095 elever (260915)
Överkapacitet: 2009 platser

Åtgärdsförslag förskola

Följande förskolor föreslås avvecklas (politiskt beslut):
Centrals förskola 70 platser (HT27)
Hjärtebacke förskola 144 platser (HT27)
Sammanlagt: 214 platser

Befolkningsutvecklingen behöver följas och eventuella konsekvenser tas om hand löpande.

Grundskola

Förändring av stadieindelning på följande grundskolor genomförs HT 2027 (tjänstemannamandat). Antalet paralleller är maximalt utifrån lokalkapacitet:

- Helgedalskolan ställs om från F-6 till F-3 (2 paralleller)
- Slättängskolan ställs om från F-9 till 4-9 (2 paralleller åk 4-6, 4 paralleller åk 7-9)
- Milnerskolan ställs om från 4-9 till 4-6 (6 paralleller)
- Parkskolan ställs om från F-6 till F-3 (3 paralleller)
- Fröknegårdskolan ställs om från 4-9 till 7-9 (4 paralleller)
- Nosabyskolan ställs om från 4-9 till 7-9 (4 paralleller)

Sammanlagt minskning av kapacitet med 472 platser

Spårskolor (innebär given placering till nästa stadie, inget skolval i årskurs 4)
Centrala staden:
Årskurs F-3: Hammar och Park, tre paralleller på vardera
Årskurs 4-6: Milner, sex paralleller

Helgedal/Slättäng:
Årskurs F-3: Helgedal, två paralleller
Årskurs 4-9: Slättäng, två paralleller årskurs 4-6 samt fyra paralleller årskurs 7-9

Tillskapande av integrerad anpassad grundskola på följande enheter (tjänstemannamandat):

- Helgedalskolan (på sikt när årskullarna minskar)
- Fröknegårdskolan (HT 2027)

Möjliggör tillskapande av kommunikationsskola (tjänstemannamandat), separat utredning pågår, på följande enhet:

- Fröknegårdsskolan

Förändring kring profilklasser (enligt huvudmannens vision och förvaltningens mandat att organisera):

- Endast profilklass i årskurs 7-9 (genomförs när de sista eleverna gått ut årskurs 4-6 läsår 28/29, dock inget nytt intag av profilelever för åk 4 från HT 2027)
- Profilerna musik och bild & form utreds för att eventuellt göras om till estetisk inriktning

Åtgärdsförslag grundskola

Följande grundskolor föreslås avvecklas (politiskt beslut):

- Central (HT27)

Befolkningsutvecklingen behöver följas och eventuella konsekvenser tas om hand löpande.

10. Tollarp med omnejd

Förutsättningar förskola:

- Diamanten 8 avd. (2 vilande)
- Västra Vrams 2 avd.
- Snödroppen 4 avd. (1 vilande)
- Linderöd 2 avd.

Kapacitet: 294 platser
Beläggning: 201 barn (260915)
Överkapacitet: 93 platser

Förutsättningar grundskola:

- Tollarps skola F-9
- Linderöds skola F-3
- En fristående grundskola i området

Kapacitet: 856 platser
Beläggning: 666 elever (260915)
Överkapacitet: 190 platser

Befolkningsutvecklingen behöver följas och eventuella konsekvenser tas om hand löpande.

Åtgärdsförslag

Förskola

Västra Vrams förskola avvecklas.

Grundskola

Inga åtgärder föreslås i dagsläget.

11. Åhus med omnejd

Förutsättningar förskola:

- Fullriggaren 5 avd.
- Fyren 4 avd.
- Kryddgården 4 avd.
- Sandvaktaren 4 avd.
- Sånna 4 avd.
- Talldungen 2 avd. (2 vilande)
- Villa 4 avd.
- Yngsjö 2 avd.
- Två fristående förskolor i området.

Kapacitet: 593 platser
Beläggning: 479 barn (260915)
Överkapacitet: 114 platser

Förutsättningar grundskola:

- Sånna F-6
- Villa F-6
- Yngsjö F-6
- Rönnow 7-9

Kapacitet: 1645 platser
Beläggning: 1161 elever (260915)
Överkapacitet: 484 platser

Befolkningsutvecklingen behöver följas och eventuella konsekvenser tas om hand löpande.

Åtgärdsförslag:

Förskola

Talldungens förskola avvecklas.

Grundskola

Inga åtgärder aktuella i dagsläget.

12. Önnestad med omnejd

Förutsättningar förskola:

- Smedjegården 8 avd.
- Önnegården 7 avd. (2 vilande)
- En fristående förskola i området.

Kapacitet: 301 platser
Beläggning: 224 barn(260915)
Överkapacitet: 77 platser

Förutsättningar grundskola:

- Färlöv F-6
- Önnestad F-9

Kapacitet: 700 platser
Beläggning: 578 elever (260915)
Överkapacitet: 122 platser

Befolkningsutvecklingen behöver följas och eventuella konsekvenser tas om hand löpande.

Åtgärdsförslag:

Inga åtgärder aktuella i dagsläget.

13. Sammanfattning föreslagna åtgärder

De samlade åtgärdsförslagen för 2026 syftar till att påbörja anpassningen av verksamhetens kapacitet till den demografiska utvecklingen, stärka robustheten i organisationen, skapa bättre förutsättningar för kompetensförsörjning och använda lokaler mer effektivt. Förslagen utgår från den strategiska planen.

13.1. Åtgärdsförslag inom förskola

Följande förskolor föreslås avvecklas:

- Hjärtebacke 144 platser
- Central 70 platser
- V. Vram 35 platser
- Talldungen 35 platser

13.2. Åtgärdsförslag inom grundskola

13.2.1. Tjänstemannamandat

Förändring av stadieindelning på följande grundskolor genomförs HT 2027. Antalet paralleller är maximalt utifrån lokalkapacitet:

- Helgedalskolan ställs om från F-6 till F-3 (2 paralleller)
- Slättängskolan ställs om från F-9 till 4-9 (2 paralleller åk 4-6, 4 paralleller åk 7-9)
- Milnerskolan ställs om från 4-9 till 4-6 (6 paralleller)
- Parkskolan ställs om från F-6 till F-3 (3 paralleller)
- Fröknegårdskolan ställs om från 4-9 till 7-9 (4 paralleller)
- Nosabyskolan ställs om från 4-9 till 7-9 (4 paralleller)

Sammanlagt minskning av kapacitet med 472 platser

Tillskapande av integrerad anpassad grundskola på följande enheter:

- Helgedalskolan 1-6 (på sikt)
- Fröknegårdskolan 7-9 (HT 2027)

Spårskolor:
Centrala staden:
Årskurs F-3: Hammar och Park, tre paralleller på vardera
Årskurs 4-6: Milner, sex paralleller

Helgedal/Slättäng:
Årskurs F-3: Helgedal
Årskurs 4-9: Slättäng

13.2.2. Beslut barn- och utbildningsnämnden

Profilklass föreslås endast bedrivas för årskurs 7-9, dvs. högstadium.

Följande enheter föreslås avvecklas inom grundskolan:

- Centralskolan

13.3. Beräknade kostnadsminskningar

Beräkningarna syftar till personalkostnader som finns i den undervisningsnära verksamheten efter föreslagna åtgärder.

Beräknade personalkostnadsminskningar inom förskola: cirka 24 miljoner kronor. Beräkningen grundar sig i att barn på förskolor som avvecklas fyller upp på avdelningar som redan idag är i drift.

Beräknade personalkostnadsminskningar inom grundskola: cirka 16 miljoner kronor. Beräkningarna bygger på både avveckling och stadieförändring.

Beräknade kostnadsminskningar från gemensam service efter föreslagna åtgärder om avveckling av enheter: cirka 2 miljoner kronor.

Inga eventuella kostnadsminskningar i gemensamma kostnader är inräknade inom ramen för detta uppdrag.

14. Rekommendation och genomförande

Samtliga åtgärdsförslag kommer att presenteras som enskilda förslag med separata att-satser. För att verksamheten ska veta vad som gäller kräver det ett tydligt beslutsförslag. Tidplanen tar sikte på beslut i barn- och utbildningsnämnden i oktober med planerat genomförande av åtgärderna höstterminen 2027 (om inget annat anges).

15. Vad behöver vi lösa utifrån åtgärdsförslagen

15.1. Skolskjuts, förändrade skolskjutsområden

Verksamhetschef inom grundskolan har enligt delegation mandat och kommer att fatta beslut om stadieförändringar på våra skolor och även för att ändra skolskjutsområden. Arbetet med att ta om hand dessa frågor kommer att påbörjas efter beslut.

15.2. Utemiljö, förändring utifrån ny stadieindelning

Översyn av utemiljön för de berörda enheterna inom grundskolan behöver genomföras för att säkerställa att rätt utrustning finns på rätt ställe. Det finns

inga garantier att samtliga åtgärder kommer att vara genomförda vid skolstart HT 2027 men ambitionen är att det ska vara kartlagt och påbörjat.

15.3. Varför beslut är angeläget i oktober 2026

Anledningen till att beslut behöver fattas i oktober är att genomförandet av eventuella åtgärder kräver omfattande förberedelser för att kunna träda i kraft till höstterminen 2027. Efter ett beslut följer ett antal processer som är tidskrävande och behöver genomföras i god ordning. Det omfattar bland annat planering av skolval och elevplaceringar, anpassning av skolskjutsorganisationen, förändringar i rektorsorganisationen samt hantering av eventuella personalförändringar.

Därutöver behöver berörda verksamheter ges förutsättningar att genomföra barnkonsekvensanalyser, samverkan och dialog enligt gällande regelverk. Ett tidigt beslut skapar även bättre förutsättningar för långsiktig planering, tydlig kommunikation och ett väl förberett genomförande för barn, elever, vårdnadshavare och medarbetare.

För mer information

Barn- och utbildningsförvaltningen

Lina Leyman Nilsson
Tel: 044-134104

Kristianstads kommun

Åtgärdsförslag
Dnr [Ange diarienummer]
Antagen av [Ange organisation]
[Ange datum]

Barn- och utbildningsförvaltningen |
Ekonomi- och lokalavdelningen
För- och efternamn | Telefonnummer
www.kristianstad.se | kommun@kristianstad.se